

Vítejte zpět na Emiláku!	3
Téma: 30 let Oblastní charity Chrudim	4-5
Evropský týden mobility	11

Úvodník

Vážení spoluobčané,

hlavním tématem zpravodaje je tentokrát Oblastní charita Chrudim, protože v září oslaví 30 let své existence. Tato nezisková organizace má široké pole působnosti – zahrnuje pomoc seniorům, lidem se zdravotním postižením, rodinám, dětem a mládeži, lidem bez domova i umírajícím. Pracovníci Charity pomáhali seniorům během covidu nebo uprchlíkům z Ukrajiny. Zprostředkovávají pomoc i požárem postiženému Hřensku. K jejich aktivitám patří mimo jiné také akce Milostivé léto II na pomoc lidem, kteří spadli do dluhové pasti.

Slovo charita pochází z latinského *caritas*, což znamená slitování nebo smilování. Základním pilířem, na kterém činnost této organizace stojí, je láska k bližnímu. Zvláště v dnešní době, kdy je mezi lidmi tolik nepřátelství, nenávisti a závisti (hlavně na sociálních sítích, kde se to „hejty“ jen hemží), musíme obětavost a nasazení pracovníků Charity obdivovat. Můžeme se ovšem i sami aktivně zapojit, a to několika způsoby. Samozřejmě finančním darem, ale také věnováním zdravotní pomůcky, dobrovolnickou činností nebo alespoň účastí na nějaké benefiční akci; například na koncertu na podporu domácí hospicové péče, který se koná 11. září v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi.

To, že „*nedělat nic pro druhé je zkázou nás samých*“ (Horace Mann), si vzali za své i členové Sboru dobrovolných hasičů v Chrudimi, který letos oslaví 150 let existence. Jak je jejich činnost důležitá, jsme mohli poznat i letos v létě, kdy pomáhali likvidovat požár v Hřensku a bezprostředně po návratu zasahovali u požáru na Podhůře. Pro svou obětavost a ochotu pomáhat ve volném čase si zaslouží úctu a respekt. Podrobnosti o oslavách, které se uskuteční 3. září, najdete na dalších stránkách zpravodaje.

V minulém čísle byla zveřejněna informace o petici na podporu Chrudimské nemocnice. V době uzávěrky tohoto čísla probíhalo sčítání podpisů, kompletace a příprava petičních archů k odeslání zřizovateli (což je Pardubický kraj) a představenstvu NPK. V září měl být obnoven provoz lůžkové části chrudimské interny, v což jsme doufali. V této chvíli je téměř jisté, že k tomu navzdory všemu snažení nedojde. Ačkoliv se nám podařilo uskutečnit setkání s nově jmenovaným ředitelem, situaci zkomplikovala jeho zdravotní indispozice následkem dopravní nehody. Zachování nemocnice a udržení všech oddělení v provozu však pro mě i ostatní členy zastupitelstva zůstává prioritou. Nevzdáme to.

Až budete držet v ruce říjnový zpravodaj, bude už po komunálních volbách. Ty tři zářijové týdny budou velmi náročné, plné emocí, vyvolaných předvolební kampaní. Přeji vám, abyste je přežili ve zdraví a v duševní pohodě a abyste si dokázali ze všech stran, které o vaši přízeň usilují, správně vybrat. Nedejte na lži, které už se zvolna objevují a ještě objeví. Jde o naše město, což je naše srdeční záležitost. Proto vybírejte srdcem a rozumem.

Krásné babí léto všem a dětem šťastný vstup do nového školního roku. Kéž jim ho tentokrát už nic nekomplikuje a nepokazí!

František Pilný, váš starosta města Chrudim

Radůza

2. 9. 2022 pátek od 19 hod.
Kláštérní zahrady

Folklorní festival

Chrudimské dožínky 2022
2.–4. 9. 2022
Kláštérní zahrady

Jan Šafránek: Svět v obrazech

7. 9. – 3. 11. 2022
vernisáž v úterý 6. 9. v 17 hod.
Výstavní síň Chrudim v Divadle
Karla Pippicha

Zahájení tanečních kurzů 2022

9. 9. 2022
Muzeum Chrudim

Den otevřených dveří památek

10. 9. 2022 od 9 do 17 hod.

Chrudim (o)žije

10. 9. 2022 od 18 do 22 hod.

Jazz ve vinárně – MPM jazz trio

14. 9. 2022 od 19 hod.

861. chrudimský hudební večer

Zahajovací orchestrální koncert:
Václav Hudeček 70
Komorní filharmonie Pardubice
& dirigent Stanislav Vavřínek
15. 9. 2022 od 19 hod.
Muzeum, Fibichův sál

Slavnost přejmenování na Stadion Emila Zátopka

17. 9. 2022 od 15 hod.
Stadion v ul. V Průhonech

Lisa Peterson,

Denis O'Hare: Iliada
19. 9. 2022 od 19 hod.
Divadlo Karla Pippicha

První Babský bál v Chrudimi

24. 9. 2022 od 16 hod.
Muzeum, Fibichův sál

Pietní akt u příležitosti

85. výročí úmrtí

T. G. Masaryka

14. 9. 2022 od 10 hodin
u pomníku TGM v parku Republiky

XXIV. řádné zasedání

Zastupitelstva města Chrudim

19. 9. 2022 v 16 hodin
ve velké zasedací místnosti
ve 2. patře budovy MěÚ
na Pardubické ul. 67

Příští uzávěrka:

14. září 2022

Sto let od narození pana vikáře Seidla

Pan vikář Eduard Seidl působil v Chrudimi v letech 1975 až 1990. V září uplyne sto let od jeho narození. Proto se v pondělí 12. 9. v 16.00 hod. sejdem ke společné modlitbě u jeho hrobu na hřbitově U Kříže a v sobotu 17. 9. v 10.00 hod. bude za něj v kostele Nanebevzetí Panny Marie sloužena mše svatá. Srdečně zveme.

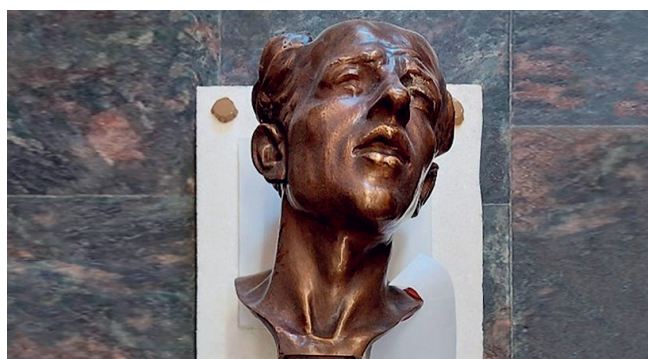
P. Jan Šlégr, římskokatolická farnost Chrudim

Vítejte zpět na Emiláku!

Atletický stadion opět nese název po nejslavnějším českém atletovi

V tomto roce uplyne 100 let od narození Emila Zátopka, československého atleta a čtyřnásobného olympijského vítěze ve vytrvalostním běhu.

Chrudimský stadion v ul. V Průhonech nesl jeho jméno v letech 1954–1969. Zátopek jej poté, co byl stadion pojmenován jeho jménem, v lednu 1955 navštívil.

Na snímku je socha v průběhu výroby. Foto: Petr Řezníček

V průběhu následujících desítek let však stadion v ul. V Průhonech nesl několik dalších označení a různé sportovní organizace používají různé názvy pro tento stadion dodnes – kupříkladu na budově stadionu je nápis „Letní stadion“, web společnosti Sportovní areály města Chrudim s. r. o. používá označení „Atleticko-fotbalový stadion v Průhonech“, na oficiálním webu MFK Chrudim nese historický název „Stadion Emila Zátopka (Letní stadion)“.

I mezi lidmi se ale historický název stále drží, pořád se říká „jdeme na Emilák“. Město Chrudim proto za podpory komise historické a letopisecké začalo uvažovat o sjednocení nynějšího rozdílného pojmenování.

Na základě výše uvedeného byla podána žádost o udělení souhlasu ke změně názvu stadionu na Nadační fond Dany a Emila Zátopkových. V květnu tohoto roku byl souhlas udělen a město Chrudim obdrželo oprávnění z tohoto nadačního fondu, aby opět pojmenovalo svůj atletický stadion po panu Emilu Zátopkovi.

Zastupitelstvo města Chrudim nový název stadionu projednalo na svém zasedání dne 20. 6. 2022 a definitivně tak schválilo přejmenování stadionu v Průhonech na „Stadion Emila Zátopka“.

Sochařský portrét z bronzu zhotoví akademický sochař Jaroslav Brož. Výraz tváře Emila Zátopka bude totožný jako výraz sochy Zátopka, jež zdobí příchod k Olympijskému muzeu ve švýcarském Lausanne. Dílo i staronový název stadionu budou slavnostně představeny u příležitosti stého výročí narození Emila Zátopka v sobotu 17. září (výročí narození je v pondělí 19. září). O akci více na str. 13.

red

Zlatá svatba

Dne 9. července 2022 oslavili zlatou svatbu, padesát let společného života, manželé Alena a Petr Vojtěchovští.

Zlatým manželům popřál do dalších společných let hodně zdraví, štěstí, rodinné pohody a spokojenosti zastupitel našeho města Mgr. Petr Řezníček.

Malá oslava krásného výročí se konala v Muzeu barokních soch v Chrudimi. Na varhany doprovázel pan Petr Špáta a krásným kulturním vystoupením přispěly žákyně ZUŠ Chrudim Amálka Výborná a Kateřina Bušková, vedené paními učitelkami Danou Markovou a Věrou Novákovou.

Ke gratulaci s přáním pevného zdraví a životního optimismu se připojuje i Komise pro občanské záležitosti.

Renata Toufarová, tajemnice komise

Stále ještě nemáte QR kód na popelnici?

Stále ještě nemáte popelnice na komunální odpad (tj. směsný i bio) označené QR kódem? Popelnice bez QR kódu nespĺňují podmínky pro vyvážení komunálního odpadu, a to platí jak pro rodinné domy, tak i pro domy bytové. Pokud QR kód na popelnici nemáte, měli byste to co nejdříve napravit. Vyzvednout si je můžete na městském úřadě (Odbor životního prostředí, Ing. Kateřina Floriánová – 469 657 315, katerina.florianova@chrudim-city.cz) nebo také ve sběrném dvoře (ul. Obce Ležáků). Nezapomeňte, prosím, občanský průkaz!

red

30 let Oblastní charity Chrudim

Charita byla nablízku lidem, kteří potřebují pomoc, téměř ve všech náročných obdobích naší spletité historie. Jedna z nejstarších neziskových organizací na našem území slaví v letošním roce 100 let od dovršení výstavby charitní sítě, v září oslaví Oblastní charita Chrudim 30 let od vzniku původní organizace a jejího působení v regionu Chrudimska.

Charita Česká republika je jednou z nejstarších neziskových organizací na našem území. První charitní organizace začaly vznikat krátce po ustavení samostatné Československé republiky a roku 1928 vzniklo Říšské ústředí Charity v Praze, které je v pravém slova smyslu průkopníkem systematické sociální a zdravotní péče. Nově vznikající Charity v období první republiky kopírovaly územní členění na biskupství tak, jak ho tradičně pojímá římskokatolická církev, a u tohoto dělení zůstalo dodnes.

Díky dobře fungující síti lokálních Charit (podle údajů z roku 2021 se jedná o celkem 275 arcidiecézních, diecézních, oblastních, městských a farních Charit) a dlouholeté praxi je Charita Česká republika v současné době největším nestátním poskytovatelem sociálních a zdravotních služeb. Zaměstnává více než 9 tisíc lidí a při zajišťování jejích aktivit a služeb každoročně vypomáhá kolem 50 tisíc dobrovolníků. V roce 2021 poskytla 1 336 služeb, které využilo více než 170 tisíc klientů.

Charita byla nablízku lidem, kteří potřebují pomoc, téměř ve všech náročných obdobích naší spletité historie. Byla s chudými a nezaměstnanými za první republiky, pomáhala v roce 1938 uprchlíkům z českého pohraničí, za německé okupace pak rodinám v odboji. Na konci druhé světové války doprovázela lidi vracející se z koncentračních táborů. V novodobé historii se významně podílela na pomoci při povodních v 90. letech i při dalších živelních pohromách v novém tisíciletí, naposledy při likvidaci škod způsobených tornádem na Moravě. Stranou nezůstala stát ani při humanitární pomoci v místech soudobých válečných konfliktů, například v bývalé Jugoslávii, Čečensku, Iráku, Sýrii či na Ukrajině.

*Michaela Horníčková, Oblastní charita Chrudim
(zdroj: www.charita.cz/100-let-charity)*

Oblastní charita Chrudim pomáhá lidem už 30 let

Nezisková organizace Oblastní charita Chrudim, do konce loňského roku známá jako Farní charita Chrudim, byla založena 1. září 1992. Její zakladatelkou a první ředitelkou se stala MUDr. Marie Blažková, která se v té době aktivně zajímala o možnosti, jak zlepšit podmínky pro umírající v našem zdravotnickém systému. Nejvhodnějšími právními subjekty, které mohly domácí péči provozovat, byly v té době charity. Proto se paní doktorka Blažková rozhodla v Chrudimi jednu založit. Počátečními službami, které začala Farní charita nabízet, byly ošetrovatelská a pečovatelská služba. Ke klientům pečovatelské chodily pěšky nebo jezdily na vlastních kolech. Postupně se k těmto dvěma službám přidala půjčovna zdravotních pomůcek, občanská poradna a v roce 2013 i dobrovolnické centrum. Dobrovolnické centrum vyhledává lidi dobré vůle, kteří ve svém volném čase zdarma pomáhají druhým. Dobrovolníky následně zprostředkovává pomáhajícím organizacím a ti pak docházejí například do Domova pro seniory Heřmanův Městec, Domova sociálních služeb Slatiňany, Nemocnice Pardubického kraje, organizace Amalthea, z. s., a dalších organizací regionu. Tradičně se dobrovolnické centrum zapojuje i do jednorázových akcí, jako je například Potravinová sbírka, Uklid'me Česko, Kola pro Afriku nebo Tříkrálová sbírka.

Při ohlédnutí zpět vidím ohromný objem práce a osobního nasazení ve službě pro druhé. Ať už se jedná o kvalitu poskytovaných služeb nebo o rozvoj služeb v rozsahu, který lidem nabízíme. Každoročně se zvyšuje zájem ze strany veřejnosti o naše služby. Naši klienti vítají možnost zůstat ve svém domácím prostředí a dál trávit čas po boku svých blízkých. Služby poskytujeme již v téměř 70 obcích a městech na Chrudimsku. V roce 2021

jsme u pečovatelské služby a osobní asistence vykázali více než 13 600 hodin přímé péče a naše zdravotní sestry vykonaly více než 18 900 návštěv u pacientů. Reakcí bylo i rozšíření pracovního týmu a pro 75 našich zaměstnanců se nám podařilo zajistit odpovídající zázemí v podobě aut a kanceláří.

Rok 2022 je pro Oblastní charitu Chrudim významným mezníkem, neboť v září slavíme 30 let od vzniku naší organizace a jejího působení v regionu Chrudimska. Srdečně vás tímto zveme na oslavy tohoto výročí, o kterých získáte více informací na stránkách www.chrudim.charita.cz a na Facebooku.

Roman Pešek, ředitel Oblastní charity Chrudim

Aktuálně nabízíme sedm služeb

Oblastní charita Chrudim poskytuje občanům v celém regionu Chrudimska velké spektrum svých služeb a možnost obrátit se na nás nabízíme všem, kteří pomoc v níže uvedených oblastech potřebují.

Pečovatelská služba a osobní asistence ulehčuje lidem složitou životní situaci způsobenou nemocí, zdravotním omezením či vysokým věkem a zabezpečuje jim prožití důstojného života v prostředí domova. Pomáháme například při osobní hygieně, s oblékáním, s doprovodem k lékaři nebo podáváme jídlo a pití.

Další ze služeb chrudimské Charity je **domácí zdravotní péče**, která zajišťuje aplikace injekcí, převazy ran, odběry krve a další zdravotnické úkony v domácím prostředí našich pacientů na základě předpisu jejich obvodního lékaře, kdy péči hradí zdravotní pojišťovna.

Novou službou Oblastní charity Chrudim je **domácí hospicová péče**, díky které mohou zůstat nemocní ve svém domácím prostředí a v kruhu rodiny až do konce svého života.

Poskytujeme také **odborné sociální poradenství**, kde v rámci občanské poradny svým klientům anonymně a bezplatně pomáháme v situacích, které vnímají jako obtížné, například při zadlužení, v oblasti pracovních vztahů a v právní ochraně občanů.

Všem, kteří potřebují informace a zaškolení při zajištění péče o blízkou osobu a chtějí se o ni starat sami v jejím domácím prostředí, je určeno naše **poradenství pro pečující osoby**. Poradenství poskytujeme dle domluvy přímo v konkrétní domácnosti a je zdarma.

Rovněž provozujeme **půjčovnu zdravotních pomůcek**, kde nabízíme vozíky, elektrické polohovací postele, chodítka, kyslíkové koncentrátory, pomůcky k osobní hygieně a další.

Michaela Horníčková

Děkujeme za náročnou práci s lidmi

Oblastní charita Chrudim pomáhá lidem už 30 let, moje vzpomínky sahají 20 let zpátky. V roce 2002 jsem začala spolupracovat s kolegyní Danou Zelenou, která vybudovala jednu z prvních občanských poraden. Umístěna byla v prostorách Farní charity v Chrudimi, které se nacházejí na arciděkanství – otevřena byla 16. ledna 2003. Jednalo se o první institucionalizovanou formu poradenství nejen ve městě, ale i v celém regionu. Klienti ji dodnes využívají pro bezplatné a kvalitní informace o svých právech a povinnostech, možnostech a způsobech řešení obtížných životních situací.

Ke stěžejním činnostem charity patří pomoc lidem v hmotné, sociální a duševní nouzi. Nemám tolik prostoru, abych se zvlášť věnovala každé službě a všem pracovníkům, ale je důležité zdůraznit význam jejich pomoci pro širokou cílovou skupinu klientů, ať už ji poskytují dlouhodobě, nebo i jednorázově. Jejich otisk v životech klientů zůstává.

Za Odbor sociálních věcí Městského úřadu Chrudim mám potřebu vyzvednout pomoc klientům, kteří se dostanou do krizové finanční tísně a pracovníci charity přispějí např. osamělé matce na nákup jídla či plen pro dítě, pokryjí náklady na zajištění základních potřeb, než získá klient nárok na dávky, zaplatí bezdomovcům přespání v noclehárně apod.

Jejich dobrovolnické centrum má za dobu trvání také veliké nedocenitelné plus. Jeden příklad za všechny: Invalidní klientka strávila dva roky v nemocnici po operacích, posléze musela s manželem prodat dům a odstěhovat se do jiného města do panelového domu. Tady čekala celé dny na svého pracujícího manžela a cítila se osamělá. Dobrovolníci ji dlouhodobě navštěvují, dělají jí společnost a spojují s okolním světem. U klientky došlo ke zlepšení psychického stavu a má chuť zažívat nové věci.

Závěrem bych chtěla všem pracovníkům, bývalým i současným, poděkovat a popřát jim mnoho sil do dalších výzev, které jim přináší práce s lidmi. A ta je, jak všichni víme, nejnáročnější.

*Radka Pochobradská,
vedoucí Odboru sociálních věcí*

Odbor investic informuje

V místní části Medlešice probíhají práce na největší investiční akci roku 2022 a 2023, **Výstavbě splaškové kanalizace Medlešice**.

Bylo vypsáno výběrové řízení na akci **Přístavba a rekonstrukce sportovní haly Chrudim, I. etapa**. Součástí předmětu plnění jsou stavební úpravy stávajících objektů, energetické úspory a nástavba nové multifunkční haly v areálu sportovní haly.

Probíhá **Oprava lávky L20 v Moravské ulici** pro převedení trasy pro pěší a cyklisty přes vnitřní okruh města, která zahrnuje renovaci nosné konstrukce lávky, úpravy spodní stavby a obnovy opěrných zdí. Oprava konstrukce lávky spočívá v kompletní demontáži mostního příslušenství, tzn. zábradlí, říms, a odstranění vozovky na mostě a na předmostí, dále bude odstraněna izolace a vyrovnávací betonová vrstva nosné konstrukce. Bude provedena oprava a sanace nosné konstrukce i spodní stavby – obnova částí úložných prahů. Stavba bude probíhat do dubna 2023.

Probíhající rekonstrukce lávky v Moravské ulici

Stavební obnova kašny Brusel v Husově ulici byla dokončena. Jednalo se o celkovou obnovu povrchů tělesa fontány a nové napojení na inženýrské sítě – vodovod, kanalizaci, elektro s úpravou veřejného osvětlení v okolí fontány, vč. zřízení technologie (jedná se o uzavřený okruh, kde je v technologické šachtě umístěn zásobník vody a technologie úpravy vody). Výtrysk je středový a podsvícený. Dle dochované původní projektové dokumentace od architekta Vaňka byl realizován motiv květiny z obkladů typu mozaika.

Skládání mozaiky podle návrhu Květoslava Vaňka z roku 1962

Na budově Staré radnice, chráněné kulturní památce, můžete spatřit nově položenou střešní krytinu. Stylově vhodnější pálená taška „Brněnka“ nahradila hliníkovou krytinu. Následuje výměna prejzové krytiny na římsách štítu a čelní straně budovy.

Čerstvě položená střešní krytina na budově Staré radnice

Na objektu MěÚ Chrudim na Pardubické 67 probíhá ve 3. a 4. NP rekonstrukce elektroinstalace. Akce zahrnuje provedení nového přívodu pro jednotlivá patra a následně rozvody po patrech a do kanceláří, osazení nového osvětlení chodeb, nouzového osvětlení, provedení zásuvkových a datových rozvodů v kancelářích a chodbách.

V patře přístavby „hasičárny“ vzniknou univerzální prostory nejen pro potřeby hasičů; kancelář, klubovna, společenská místnost rozšíří možnosti, kde se může odehrávat další život obce

V současné době se realizuje **Přístavba stávajícího objektu JPO III v Markovicích** k objektu Sboru dobrovolných hasičů. Přístavbou je nové dvoupatrové křídlo obsahující v přízemí garáž pro velké zásahové vozidlo a v patře denní místnost se sociálním zázemím. Přístavba bude propojena s hlavní částí v přízemí v místě stávající garáže. Do patra bude vstup z vnějšího prostoru přes ocelové schodiště. Součástí stavby bude i napojení na inženýrské sítě. Přístavba vyvolala přeložku sloupu vedení ČEZ, která byla provedena na začátku stavby. Akce bude dokončena do konce roku 2022.

Na školských objektech během prázdninových měsíců probíhala běžná údržba.

Petr Pecina, vedoucí Odboru investic

Kurz rozumného hubnutí STOB v Chrudimi

Trápíte se dokola s hubnutím a přibíráním? Zkuste to tentokrát jinak. Přihlaste se do kurzu zdravého hubnutí a zhubněte zdravě a natrvalo s podporou odborníka. Metodika skupinových kurzů STOB je založená na principech kognitivně-behaviorální psychoterapie, která má celosvětově nejlepší výsledky nejen při hubnutí, ale především pro udržení hmotnosti.

Desetitýdenní kurz bude probíhat pod vedením lektorky Jany Boučkové od 26. září, vždy v pondělí od 17.30 do 20.00 hodin. Přihlášení na www.stob.cz, informace na tel. 603 313 998.

Šárka Trunečková

Dokud se zpívá aneb Zážitkové odpoledne nejen pro seniory

Pokud si rádi poslechnete známé lidové písničky, naladíte se na cimbál, přijďte podpořit chrudimský Retro-Band, či máte rádi písničky skupiny ABBA, je tato akce připravena právě pro vás.

Zdravé město Chrudim, Chrudimská beseda a Centrum sociálních služeb a pomoci Chrudim pro vás připravili na středu 7. září od 13 do 19 hodin pestrý program, který je určen nejen pro seniory. V případě pěkného počasí akce proběhne v Klášterních zahradách, v případě nepříznivého počasí bude přesunuta do Fibichova sálu v Muzeu Chrudim.

Těšit se můžete na Retro-Band Chrudim, cimbálovou muziku Řícmanica, country kapelu Klondike a ABBA revival. Tento den se budete moci nejen pobavit, ale také získat potřebné informace pro sebe nebo své blízké.

U Centra sociálních služeb a pomoci a Odboru sociálních věcí se dozvíte vše o poskytovatelích sociálních služeb ve městě a okolí, podpoře pečujících, připravena bude i ukázka kompenzačních pomůcek.

Ve stánku Ligy proti rakovině si budete moci prohlédnout expozici *Každý svého zdraví strůjcem*, která své návštěvníky seznámí se zdravým životním stylem, prevencí rakoviny, ale i ostatními civilizačními onemocněními. Činí tak jednoduchou, odlehčenou formou, texty doprovází i kreslený humor. Vedle výstavních panelů si budete moci vyzkoušet interaktivní hrátky pro děti i dospělé, navštívit informační stánek s publikacemi Ligy, které budou návštěvníkům zdarma k dispozici. Úspěšní luštitelé testů budou odměněni drobnými cenami.

Život zrakově postiženým chce usnadnit Tyfloservis, jenž nabízí sociální rehabilitaci lidem s těžkým zrakovým postižením, kteří chtějí žít v co největší míře samostatný a nezávislý život. Přijďte se k nim podívat, jak se např. naučit disponovat dovednostmi, které zrakově postiženým umožní samostatný pohyb v prostoru, péči o sebe, své blízké a o svou domácnost.

V rámci doprovodného programu bude zajištěna tvořivá dílna s Mama klubem Chrudim – malování na obličej pro děti, dětské

hry, ukázky první pomoci s Českým červeným křížem Chrudim a u Střední školy zdravotnické a sociální Chrudim si budete moci nechat změřit krevní tlak a další tělesné hodnoty.

Vstup je zdarma. Zajištěno bude i občerstvení. Připraven bude zdarma také speciální autobusový svoz (ve dvoji variantě dle místa konání v závislosti na počasí) a po skončení také rozvoz v rámci Městské hromadné dopravy (vizte jízdní řád svozu na akci, jízdní řád rozvozu po akci bude připraven v místě konání).

Více informací najdete na plakátech či webových stránkách města. Těšíme se na vás.

Šárka Trunečková, koordinátorka Zdravého města a MA21

Akce pro seniory dne 7. 9. 2022 – v případě pěkného počasí a konání akce v Klášterních zahradách

zastávky	čas svozu
Markovice, hřiště,	12.15
Markovice, okružní	12.17
Markovice, Vaňkova	12.19
Čáslavská	12.21
Na Rozhledně	12.23
Strojařů	12.25
Transporta, starý závod	12.27
aut. st.	12.29
žel. stanice	12.31
Kalábrie	12.33
Obce Ležáků	12.35
U Stadionu	12.37
Stadion	12.39
Nemocnice	12.41
Dr. Malíka	12.43
Novoměstská	12.45
V Tejnecku	12.47
Topolská	12.49
Na Větrníku	12.51
Stromovka	12.53
Družstevní	12.55
Tovární, sladovna	12.57
Masarykovo náměstí	12.59
Hasičská stanice	13.02
Tyršovo náměstí	13.04

Cestující (senioři) musí být na zastávce min. 10 minut předem.

Akce pro seniory dne 7. 9. – v případě nepříznivého počasí a přesunu akce do Muzea

zastávky	čas svozu	čas rozvozu
Markovice, hřiště,	12.15	19.44
Markovice, okružní	12.17	19.42
Markovice, Vaňkova	12.19	19.40
Čáslavská	12.21	19.38
Na Rozhledně	12.23	19.36
Strojařů	12.25	19.34
Transporta, starý závod	12.27	19.32
aut. st.	12.29	19.30
žel. stanice	12.31	19.28
Kalábrie	12.33	19.26
Obce Ležáků	12.35	19.24
U Stadionu	12.37	19.22
Stadion	12.39	19.20
Nemocnice	12.41	19.18
Dr. Malíka	12.43	19.16
Novoměstská	12.45	19.14
V Tejnecku	12.47	19.12
Topolská	12.49	19.10
Na Větrníku	12.51	19.08
Stromovka	12.53	19.06
Družstevní	12.55	19.04
Tovární, sladovna	12.57	19.02
Masarykovo náměstí	12.59	19.00

Cestující (senioři) musí být na zastávce min. 10 minut předem.

Plán CSSP na září

Posezení s hudbou a tancem

19. 9. od 16 hodin

Hraje skupina pana Zdeňka Škvařila.
Měšťanská restaurace

Osobnosti Čáslavi

21. 9. od 14 hodin

Přednáší RNDr. Jana Procházková.
společenská místnost DPS v ulici Obce
Ležáků

Anglický jazyk pro seniory

Přednáší paní Eliška Macháčová.

klub seniorů v Městském parku

- první skupina 26. 9. v 9 hodin
- druhá skupina 27. 9. v 9 hodin
- čtvrtá skupina 30. 9. v 9 hodin

Arteterapie

Přednáší Ing. Eva Mašínová.

klub seniorů v Městském parku

- první skupina 16. a 30. 9. od 9 hodin
- druhá skupina 16. a 30. 9. od 12 hodin

Nekalé praktiky prodejců

Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o. p. s. a Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. vás srdečně zvou na přednášku o nekalých praktikách prodejců.

Dojde na témata, jako jsou různé manipulační techniky prodejců, obrana před jejich nekalými praktikami nebo rodinný rozpočet s důrazem na problematiku energií.

Přednáška se uskuteční 12. září od 9.30 do 12.00 hod. ve společenské místnosti Centra pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o. p. s. na adrese Revoluční 594, Chrudim. Maximální počet účastníků je 12 osob. Svou účast proto, prosím, potvrďte na tel. 775 693 988.

Klaudie Doležalová,

Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o. p. s.

Deafember – získaná ztráta sluchu

Září je významným měsícem v dějinách a kultuře neslyšících. A je to také ideální měsíc pro to, abyste se o světě a životě lidí s postižením sluchu dozvěděli něco

víc. Organizace Tichý svět, která poskytuje osobám s tímto hendikepem všestrannou podporu v podobě sociálních služeb, pořádá v září každoroční osvětovou akci Deafember. Tématem letošního ročníku je získaná ztráta sluchu.

V průběhu celého měsíce budeme o této problematice informovat veřejnost prostřednictvím videí, článků, diskusí a dalších akcí nejen v online prostoru, ale i napříč celou republikou. Cílem je upozornit, že ztráta sluchu může potkat každého z nás, a apelovat na jeho patřičnou ochranu. Nedostatečná ochrana sluchu, pobývání v hlučném prostředí, nemoc či stáří, to jsou hlavní příčiny poškození či ztráty sluchu a každému z těchto témat je věnován jeden týden.

Více informací a program akcí po celé republice naleznete ve facebookové události Deafember a na internetových stránkách Tichého světa www.tichysvet.cz. Pro poradenství ohledně ztráty sluchu se můžete obrátit také na konzultanty z pardubické pobočky Tichého světa.

Tereza Pospíšilová, Tichý svět, o. p. s.

Týdny pro duševní zdraví v Chrudimi a dalších 12 městech

Celkem 21 akcí ve 13 městech Královéhradeckého a Pardubického kraje, to jsou letošní Týdny pro duševní zdraví. V září a v říjnu (12. 9. až 7. 10.) proběhne již 27. ročník této osvětové akce, která nabídne výstavy, koncerty, přednášky, besedy, workshopy, dny otevřených dveří a další.

Všechny mají jeden cíl – upozornit na téma duševního zdraví, vyvrátit mýty, které se často vážou k duševnímu onemocnění, a současně podpořit osoby, kterým do života duševní onemocnění vstoupilo.

Najděte si čas a přijďte na některou z akcí. V blízkosti Chrudimi je to například multižánrové hudební odpoledne pod názvem Rytmus pro uši i duši, 22. 9. 2022 od 17 hod. na Novém místě ve Slatiňanech. Nechte se unášet hudebními rytmy a zapomeňte na starosti všedních dní.

Tyto akce pořádá nezisková organizace Péče o duševní zdraví, která v Chrudimi provozuje centrum duševního zdraví

a podporuje osoby s duševním onemocněním. Tým zdravotníků a sociálních pracovníků podporuje klienty, aby i přes omezení způsobená duševním onemocněním, mohli žít plnohodnotný život.

Kompletní program a další informace o festivalu najdete na [FB.com/Tydney.pro.dusevni.zdravi](https://www.facebook.com/Tydney.pro.dusevni.zdravi) či na www.tdz.cz.

Magdalena Plivová,

Péče o duševní zdraví, z. s.

Mateřská škola Svatopluka Čecha

Milí rodiče, prarodiče, kolegové a spoluobčané, je pro mne velkou radostí se po třech letech rodičovské dovolené vrátit do naší školky, kde působím od roku 2011. Několik měsíců před návratem jsem začala připravovat velké změny, které jsme realizovali s naším týmem a řemeslníky o celých letních prázdninách.

Ze všeho nejdříve bych chtěla poděkovat za dočasné vedení školy zastupující kolegyni Bc. Ivě Benešové, děkuji také všem svým kolegům za jejich práci.

Pojďme se nyní podívat na to, co všechno nás společně čeká. Ukončili jsme projekt Šablony III. a požádali jsme o novou dotaci ve výši 636 tisíc korun, která je určena na plat školního asistenta, na vzdělávání pracovníků školy a na nákup pomůcek.

V rámci letních rekonstrukcí jsme zrušili stará lehátka u nejmenších dětí, nechali jsme položit kvalitní zátěžový koberec a vyrobit nábytek na míru. Další koberec jsme nakoupili do třídy předškoláků, do tělocvičny speciální třídy a do patra před kancelář vedoucí jídelny. Největší radostí je pro mě oprava betonu na školním hřišti a zakrytí nevyhovujícího povrchu umělou travou a také pořízení třiceti dětských a pěti dospělých zahradních setů, které budou sloužit pro příležitostné stravování dětí venku a k výtvarným či jiným aktivitám.

Přesunuli jsme kancelář účetní školy a vedoucí školní jídelny do patra. Chystáme také nové webové stránky školy. Nechali jsme zhotovit originální dřevěné značky do šaten, ložnic i koupelen, které maloval známý malíř Libor Škrlik přímo pro potřeby naší školky. Pořídili jsme ručně vyrobené a pošíité nástěnky do čtyř šaten a také jsem si udělala radost nově vytapetova-

nou ředitelkou a sezením pro návštěvy. Téměř veškeré finanční zdroje pochází z peněz naší školy, našetřených před mým odchodem na rodičovskou dovolenou z darů od sponzorů.

Podařilo se zajistit pokračování v mnohaleté tradici v integraci dětí se znevýhodněním do běžných tříd a i speciální třída je naplněna po svou kapacitu. V plánu máme také velký projekt na úpravu školní zahrady. V srpnu byl znovu proškolen pedagogický personál jazykovou školkou z Liberce – WattsEnglish na čtyřhodinovém akreditovaném kurzu, protože výuka angličtiny ve všech třídách je u nás dlouholetou tradicí a chceme v ní nadále zajímavě pokračovat. Nově chceme zařadit do všech třídních vzdělávacích programů *Světové a mezinárodní dny*, kdy budeme smysluplně propojovat dané téma s akcemi s rodiči a místními firmami či školami.

V září a říjnu zažije polovina našeho pedagogického týmu intenzivní vzdělávání v programu *Začít spolu* na pětidenním akreditovaném kurzu. Od září chceme do vzdělávací nabídky pro děti zařadit např. sportovní odpoledne, pekařský kroužek, logopedickou intervenci u většiny dětí od čtyř let, pěvecký sbor, výtvarný kroužek aj. Navštivte náš web a dozvíte se více.

Radka Melicherová,
ředitelka MŠ Sv. Čecha

Dům dětí a mládeže

V létě jsme se pořádně zapotili. Připravili jsme celkem 9 příměstských a pobytových táborů, kterých se zúčastnilo na dvě stovky dětí. Věříme, že si to všichni pořádně užili a získali pěkné zážitky a vzpomínky na horké léto.

Ale je tu září a s podzimem se přihlásily nejen školní povinnosti, ale i vítaná odpolední zpestření – zájmové kroužky. Nabízíme sportovní, výtvarné, hudební a jazykové kroužky hlavně pro děti, ale také pro dospělé. Najdete nás i v základních školách poblíž Chrudimi. Na kroužky se můžete přihlásit na našich stránkách www.ddm-chrudim.cz/krouzky. Přihlašování probíhá pouze online a platby přes účet. Je nutné, aby se přihlásily i děti, které kroužek již navštěvovaly. Těšíme se na vás v novém školním roce!

Čekají nás také akce, 11. září bude Lesní slavnost na rozhledně Báře – zábavné odpoledne pro všechny, kteří se chtějí pobavit a také se něco dozvědět o lese.

Iva Horáková,
Dům dětí a mládeže Chrudim

Nábor do kurzu bruslení

Na začátku nové hokejové sezóny pořádá náš hokejový klub HC Chrudim nábor do kurzu bruslení. Srdečně zveme všechny malé zájemce (r. 2015 a mladší), aby si zde pod dohledem zkušených trenérů osvojili všeobecné základy bruslení a zároveň poznali nové kamarády.

Nábor mladých hokejistů i hokejistek bude probíhat po celou zimu s tím, že je pro ně připravena zdarma hokejová výstroj a výstroj k zapůjčení.

Zájemci se mohou přihlásit do kurzu bruslení on-line na webových stránkách našeho klubu, popř. u pana Petra Čáslavy (tel. 774 846 862). Je možné též přijít rovnou na tréninky, které budou probíhat pravidelně 2x týdně (pondělí, sobota) od září do března. Bližší informace naleznete na stránkách klubu www.hcchrudim.cz v odkazu *Kurz bruslení*.

Zdeněk Formánek,
místopředseda HC Chrudim z. s.

V mateřské škole U Stadionu to žilo

Konečně přišla ta chvíle, kdy jsme mohli naše plány zrealizovat. Začali jsme vydatřeným výletem do Žlebů, kde jsme měli možnost pozorovat zvířata. Děti se učily střílet z luku, vyzkoušely si, jaké to je mít na ruce dravce a v neposlední řadě byly svědky krmení bílých jelenů.

Krásným zážitkem pro všechny byl Den rodin. Zahrada školky se zaplnila dětským smíchem a radostí rodičů, ale i prarodičů. Skákalo se v pytlicích, cákalo se vodou, došlo i na masáže zad. Tato akce se do budoucna jistě bude v naší školce opakovat, neboť byla opravdu silným zážitkem.

Rozloučení s předškoláky se i letos konalo v restauraci Za Vodojemem, kde je nám

umožněno využít prostory pro hry dětí. Zahájení bylo až dojemné, předškoláčky zpívaly písně o tom, jak jsou velcí a odchází do školy. Děti si odnesly šerpy a malý dárek pro vzpomínku na školku.

Vzhledem k tomu, že se nám je nechtělo tak snadno opouštět, čekalo nás spaní ve školce. Opékali jsme buřty, zpívali u táboráku. Na noc jsme si rozsvítili světýlka a pustili pohádku. Byl to jeden z nejkrásnějších večerů s našimi dětmi.

Školní rok jsme zakončili na mezinárodním Dni hudby, na kterém děti vystoupily s hudebně-pohybovým pásmem.

Rádi bychom zmínili spolupráci s Domovem pro seniory – Senecura. Je úžasné pozorovat, jak přirozeně a bez zábran děti navazují kontakty se staršími lidmi. Čteme společně pohádky, jezdíme na výlety, zdobíme vánoční strom, pečeme perníčky, zpíváme a také posloucháme vyprávění babiček a dědečků. Na tuto spolupráci jsme neuvěřitelně pyšní!

Závěrem bychom chtěli všem prvňáčkům popřát, ať se jim ve škole daří, a rodičům přejeme pevné nervy. No a my ve školce se těšíme na nové, ale i ty známé dětičky.

za kolektiv MŠ U Stadionu
Michaela Drahošová

Organizace školního roku 2022/2023

Období školního vyučování ve školním roce 2022/2023 začne ve čtvrtek 1. září 2022 a bude ukončeno v pátek 30. června 2023.

Termíny prázdnin jsou pro tento školní rok následující:

- **podzimní prázdniny:** středa 26. října a čtvrtek 27. října 2022
- **vánoční prázdniny:** od pátku 23. prosince 2022 do pondělí 2. ledna 2023
- **poletní prázdniny:** pátek 3. února 2023
- **jarní prázdniny pro okres Chrudim:** od pondělí 6. 3. do neděle 12. 3. 2023
- **velikonoční prázdniny:** čtvrtek 6. dubna 2023
- **hlavní prázdniny:** od soboty 1. července do neděle 3. září 2023

Veronika Straková,
vedoucí oddělení školství

Nová kniha o našem regionu, ale s velkým tematickým přesahem

Zájemcům o staré mýty, milovníkům přírody, učitelům, obyvatelům a návštěvníkům našeho regionu i dalším čtenářům je určena kniha *Vestan* s podtitulem *Mytologické postavy v přírodě národního geoparku Železné hory*. Autorem je geolog a religionista RNDr. Mgr. Tomáš Pavlík. Publikace na příkladu přírodně velmi pestrého geoparku Železné hory, který se prostírá mezi Chvaleticemi, Heřmanovým Městcem, Chrástí, Novými Hradý, Hlinskem, Chotěboř, Ronovem nad Doubravou a zasahuje i na území města Chrudimě, popisuje vztahy bohů, hrdinů a různých netvorů z antických a dalších mýtů k minerálům, rostlinám, houbám a živočichům vyskytujícím se v Železných horách.

V předmluvě knihy píše zoolog RNDr. Evžen Kůs: „*Rozsáhlé kompendium nazvané Vestan je studnicí informací, kde si každý zájemce najde něco zajímavého a poučného. Úžasné množství fakt a bájných mytických příběhů je zachováno i pro příští generace v literární podobě a za to autorovi i vydavateli patří obdiv a poděkování.*“

Součástí téměř dvoustostránkové knihy jsou rozsáhlé rejstříky obsahující více než tisíc jmen mytologických postav a obdobný počet názvů nejrůznějších přírodnin. Text je doprovázen množstvím perokreseb. Publikace je od začátku září dostupná například v chrudimském Turistickém a informačním centru na Resselově náměstí nebo ve Vodních zdrojích Chrudim (U Vodárny 137, vz@vz.cz, tel. 469 637 101).

Vodní zdroje Chrudim

Vzdělávání třetího věku

Městská knihovna i pro letošní podzim připravila zajímavé vzdělávací akce pro seniory.

Virtuální univerzita třetího věku (VU3V) pokračuje, nadále spolupracujeme s Českou zemědělskou univerzitou a pro zimní semestr 2022 jsme připravili tyto kurzy:

1. **Arménie blízka i vzdálená** – Cyklus vám blíže představí Arménii, její geografickou polohu, stručné dějiny, náboženství, jednotlivá etnika a národnostní menšiny. Termíny přednášek

jsou: 27. 9., 11. 10., 25. 10., 8. 11., 22. 11., 13. 12. 2022 v 9 hodin v Městské knihovně Chrudim ve Filištině ulici.

2. **Dějiny oděvní kultury II.** – Společně se vydáme na dlouhou pouť módní historií. Termíny přednášek jsou: 27. 9., 11. 10., 25. 10., 8. 11., 22. 11., 13. 12. 2022 v 10 hodin v Městské knihovně.

Cena jednoho kurzu je 450 Kč/semestr. Tyto kurzy nejsou podmíněny osobní přítomností a v současné době se mohou studovat také distančně.

Dále jsme pro vás připravili **Akademii třetího věku (A3V)**, která se koná vždy ve čtvrtek od 10 hodin ve Spolkovém domě na Palackého třídě. Letošní témata jsou:

- 13. 10. **(De)maskovaná Kuba** – Mgr. Jan Linhart
- 27. 10. **Třicetiletá válka** – PhDr. Jan Musil
- 10. 11. **Bohyně Venuše v Sečské přehradě** – RNDr. Mgr. Tomáš Pavlík
- 24. 11. **Létání v přírodě** – RNDr. Mgr. Tomáš Pavlík
- 15. 12. **Vánoční tradice** – Kamila Skopová

Tento semestr bude díky finanční podpoře EOP Distribuce, a. s. pro posluchače zdarma.

Pod vedením zkušené lektorky Stanislavy Benešové z Nové Paky připravujeme další kurzy trénování paměti **Mozku, nespí!** Kurz je určen všem, kdo se chtějí naučit základní paměťové techniky a procvičit své mozkové závity. Nezáleží ani na věku, ani na vzdělání.

Termíny kurzů jsou: 27. 9., 11. 10., 25. 10., 8. 11., 22. 11. 2022 v 11 a ve 13 hodin v Městské knihovně Chrudim. Cena je 300 Kč /semestr.

Návštěva akcí bude podmíněna dodržáním aktuálních hygienických podmínek daných vládou.

Informace ke všem vzdělávacím akcím vám podá Iveta Novotná, novotna@knihovna-cr.cz, tel. 733 456 521. Na tyto kontakty, prosím, směřujte i své přihlášky.

Iveta Novotná, Městská knihovna Chrudim

Technické služby informují

Vážení spoluobčané, věřím, že jste si užili zaslouženou dovolenou v této nelehké době. Po prázdninové pauze je tu pro vás pár důležitých informací.

Tou nejdůležitější je označení nádob na komunální odpad QR kódem. Tento QR kód obdržíte na městském úřadě (Odbor životního prostředí, odd. ekologie prostředí, Ing. Kateřina Florianová, tel. 469 657 315, katerina.florianova@chrudim-city.cz) nebo ve sběrném dvoře (ul. Obce Ležáků). Pro výdej QR kódu potřebujete občanský průkaz.

Od začátku srpna probíhá načítání QR kódů ze svozových nádob na komunální odpad a dochází k evidenci jednotlivých nádob. Na základě nové vyhlášky o odpadech od září neoznačené svozové nádoby nesplňují podmínky pro vyvážení komunálního

odpadu a tyto nádoby nemusí být vyvezeny. V rámci dokončení inventarizace těchto nádob vás žádám o spolupráci a označení všech svozových nádob na komunální odpad.

Co se týká odpadového hospodářství jako celku, jsou pro příští rok připravené určité varianty zlepšení systému odpadového hospodářství města, které ovšem bude řešit nové zastupitelstvo města po komunálních volbách.

Pokud chcete mít aktuální informace a upozornění od naší společnosti, přihlaste se na našich webových stránkách do redakčního systému k odběru noviněk a naše upozornění či termíny svozu vám budou přicházet do e-mailové schránky. Informace k odpadovému hospodářství najdete i na stránkách města Chrudim.

Tradiční svozy nebezpečného a velkoobjemového odpadu proběhnou v říjnu (7., 14. a 21.) a informace o nich budou zveřejněny na našich webových stránkách, stránkách města a výlepových plochách.

Následně budou v listopadu (5. a 12.) provedeny mimořádné svozy bioodpadu z vybraných lokalit ve městě, ve kterých neprobíhá pravidelný svoz bioodpadu.

Ke zvýšení komfortu separování v domácnostech, a abychom vám usnadnili skladování a přenos jednotlivých druhů odpadů – papír, sklo, plasty (a kovové obaly), jsou v prodeji trvanlivé omyvatelné tašky na tříděný odpad. Na základě podnětů občanů, zvláště v sídlištní zástavbě, jsou také v distribuci další sady tašek na třídění odpadů, tentokrát v menší velikosti, které jsou skladnější. Jako obvykle jsou k dispozici v informačním centru, ve sběrném dvoře, v areálu TS a v útulku Chrudim. Jedná se o sadu tašek – 3 ks v jednom balení – nebo jednotlivé tašky dle druhu tříděného odpadu

- **1 taška modré barvy** s bílým oboustranným univerzálním potiskem **PAPÍR**,
- **1 taška žluté barvy** s černým oboustranným univerzálním potiskem **PLASTY**,
- **1 taška zelené barvy** s bílým oboustranným univerzálním potiskem **SKLO**.

Upozorňuji také, že Technické služby disponují bezoplachovou dezinfekcí. V případě zájmu nás kontaktujte a domluvte si termín odběru.

A nezapomínáme ani na chlupáče v našem psím útulku. Děkuje všem za materiální pomoc a podporu. Veškeré informace naleznete na stránkách facebook.com/chrudim.utulek.

Zdeněk Kolář, ředitel společnosti

Evropský týden mobility (ETM) a Evropský den bez aut (EDBA) je po roce opět zde

Motto letošního ročníku se nese v duchu tématu „Lepší dostupnost“. Kampaň tradičně proběhne po celé Evropě ve dnech 16.–22. září a završí ji Den bez aut.

Prvňáčky našich základních škol i letos navštíví strážníci Městské policie, aby si společně připomněli zásady bezpečného přecházení. Máme pro ně nachystaný drobný reflexní dárek. Besedy se strážníky Městské policie proběhnou i ve čtvrtých třídách, kde se zaměříme především na bezpečnou jízdu na kole.

Akce pro veřejnost:

sobota 17. září – **Prohlídka staré Chrudimi**

Klub českých turistů připravil pod vedením Karla Lázničky a Jana Tesaře komentovanou prohlídku staré Chrudimi. Sraz zájemců o zajímavé povídání je v 8.45 hodin před budovou Turistického a informačního centra.

pondělí 19. září – **Kolo pro Afriku**

od 14 do 18 hodin na Resselově náměstí před budovou MěÚ Chrudim

Pokud máte doma starší jízdní kola a nevíte, co s nimi, můžete je darovat dětem do Afriky. V centrálním skladu v Ostravě, kam se darovaná kola odváží, dokáží starému kolu vdechnout nový život a přetvořit jej v nástroj pomoci druhým. Opravená kola se dále převáží do Afriky, do Gambie. Budeme se těšit na kola (i mírně poškozená), cyklo nářadí, přilby, reflexní vesty, náhradní díly apod.

středa 21. září – **Vycházkové rozjímání a putování chrudimským parkem**

Vycházka přírodou je ideální pro duševní pohodu. Přijďte poznat přírodu babího léta v Chrudimi, provede vás jí svým povídáním Tibor Schwarz s dalšími milovníky přírody ze Zeleného domu Chrudim. Sraz v 9.30 hodin před denními stacionáři Jitřenka a Pohoda v Městském parku. V případě nepříznivého počasí se uskuteční vyprávění z cest přírodou v prostorech stacionáře. Kontakt: zelenydumchrudim@email.cz.

středa 21. září – **Pojďte do přírody směr Mokrý Lhota – Luže**,

to je trasa připraveného výšlapu Klubu českých turistů. Pokud se přidáte, sraz účastníků je v 7.25 hodin na autobusovém nádraží Chrudim. Trasa povede z Mokrý Lhoty po cyklostezce na Polánku, poté kolem Dolanského mlýna do Dolan, Podchlumu, Bílého Koně a přes Košumberk do Luže. Délka trasy je 13 km. Z Luže pak bude přesun autobusem zpět do Chrudimi. Více informací najdete na letáčcích v Turistickém a informačním centru v Chrudimi.

čtvrtek 22. září – Od 16 do cca 18.30 hodin je na dopravním

hřišti v Městském parku připravena akce **Na kolo jen s přilbou**. Vstupenkou bude cyklistická přilba a kolo. V závěru proběhne slosování o drobné ceny. Pro děti i pro rodiče budou připravena stanoviště partnerů Besip, Městské policie, ČČK apod. Akce se bude konat pouze v případě příznivého počasí.

Den bez aut 2022 – 22. září – společnost Arriva Východní Čechy, a. s., připravila ve spolupráci s městem Chrudim pro cestující **jízdné v rámci MHD zdarma**.

Podrobnější, případně doplněný program najdete na webových stránkách města chrudim.eu/zdrave-mesto nebo na facebooku Zdravého města Chrudim.

Šárka Trunečková

Benefiční koncert na podporu domácí hospicové péče

V rámci oslav 30. výročí Oblastní charity Chrudim se v neděli 11. září uskuteční benefiční koncert na podporu domácí hospicové péče. V kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi v 18 hodin vystoupí v komorním obsazení orchestr Bohemian Symphony Orchestra Prague a světoznámá operní pěvkyně Noema Erba, rodačka z Hrochova Týnce. K dispozici jsou základní vstupenky za 190 Kč nebo s benefičním výtěžkem na podporu domácí hospicové péče za 350 Kč. Vstupenky lze zakoupit v Turistickém a informačním centru na Resselově náměstí a v Občanské poradně Oblastní charity Chrudim v Radoušově ulici 1420 v Chrudimi.

Výtěžek bude využit k zajištění vybavení a provozu domácí hospicové péče, která je od roku 2021 novou službou Oblastní charity Chrudim. Tato služba je pro region Chrudimská významná, neboť na většině území doposud chyběl poskytovatel. Slouží lidem s vážným a nevléčitelným onemocněním a zdravotní péči zajišťujeme prostřednictvím zkušených zdravotních sester. V rámci služby nabízíme sociální poradenství, ošetrovatelskou péči, zdravotní pomůcky, psychologickou a duchovní podporu. Pomáháme nemocné i rodinu doprovázet tak, aby mohli všichni prožít společně poslední dny života umírajícího v domácím prostředí. Naše služby poskytujeme již ve více než 60 městech a obcích našeho regionu.

Děkujeme za podporu a těšíme se na vás!

Michaela Horníčková, Oblastní charita Chrudim

Běžecské závody – VODAFONE nejrychlejší Chrudimák

Ve středu 21. září od 15 hodin na atletickém letním stadionu v ul. V Průhonech (nově přejmenovaném na Stadion Emila Zátopka) v Chrudimi pořádáme pro všechny chlapce a dívky z Chrudimi a okolí závody v běhu na 60 metrů v kategoriích ročníků 2007–2016 a mladších.

Prezentace začne od 14.30 hodin dle časového harmonogramu uvedeného na www.atletikachrudim.cz, kde naleznete i více informací.

První tři v každé kategorii obdrží pohár, diplom a cenu. Všichni závodníci budou zařazeni do bohaté tomboly, kde mohou vyhrát hodnotné ceny. Závod se koná za podpory města Chrudim a Vodafone Czech Republic a. s. Tímto vás srdečně zveme.

Petr Juliš, předseda Atletiky Chrudim, z. s.

MD dance studio Chrudim – patnáctá sezóna

MD dance studio Chrudim vstupuje již do patnácté taneční sezóny a velice rádo vás přivítá ve svých řadách. Snažíme se podpořit rozvoj pohybových schopností, vnímání hudebního doprovodu a pohybové paměti našich tanečníků a zároveň smysluplně vyplnit jejich volný čas.

Zápis do jednotlivých skupin tanečního studia proběhne ve čtvrtek 1. 9. a v pondělí 5. 9. 2022 od 16 do 18 hodin v prostorách tanečního studia v Chrudimi, Městský park 274. Bližší informace získáte na tel. 734 469 133, e-mail: mddancestudio@centrum.cz nebo www.mddancestudio.cz.

Martin Dytrt

Národní geopark Železné hory

Den otevřených dveří památek

10. 9. od 9 do 17 hodin, areál Vodních zdrojů v Chrudimi

Den s amonity – v 10, 12 a 14 hodin proběhne ukázka zkamenělin amonitů a povídání o nich; pátrací detektivní hra pro děti; tvořivá dílnička; vodní interaktivní prvek; pivo IRON; prohlídka sbírek minerálů a zkamenělin; vstupné zdarma; akce se koná za každého počasí.

Výstava Miliony let Železných hor

16. 9. – 13. 11. 2022, vernisáž 15. 9. v 17 hodin, Regionální muzeum v Chrudimi

Velká interaktivní výstava k 10. výročí založení geoparku Železné hory. Přijďte se podívat, jak chrudimské muzeum ožije pravěkem.

Jakub Ženka,

Národní geopark Železné hory

Palučiny

Po indiánském létě, které jsme si užili s dětmi na táboře, nás čeká první víkendová akce – **Záříjový oheň** ve dnech 9.–11. září. Zveme nejen všechny táborníky, ale i další zájemce, kteří by měli chuť s námi celoročně pracovat. Není to jen nabídka víkendových akcí na Palučinách, ale i pravidelné činnosti v Chrudimi, v klubovně ve Svěchyňově ulici. Připraveny jsou pro vás dílny keramiky, kreslení, malování a dalších výtvarných technik. Vybrat si můžete úterý, čtvrtek nebo pátek. S naší činností máte možnost se seznámit na našich webových stránkách www.paluciny.cz nebo na tel. 736 771 706. Těšíme se na vás!

Jitka Hlaváčová, náčelník z. s. Palučiny

Foto: Daniel Toufar

Setkání se starostou

Ve středu 7. září od 17 hodin bude v Galerii v Muzeu starosta František Pilný odpovídat na vaše otázky týkající se dění v naší Chrudimi. Jste srdečně zváni.

Richard Herbst

Slavnost přejmenování stadionu

U příležitosti 100 let od narození Emila Zátopka, legendy československé atletiky a čtyřnásobného olympijského vítěze, bude v sobotu 17. září přejmenován *Letní stadion Chrudim* v ulici V Průhonech na *Stadion Emila Zátopka*.

U této příležitosti se uskuteční kulturně-sportovní odpoledne pro všechny Chrudimáky. Jeho součástí bude i oficiální pokus o zápis do České knihy rekordů: Chrudim se může stát prvním městem, které štafetovým způsobem společně zaběhlo maraton.

Program:

- **15.00 Oficiální zahájení**, Chrudimská komorní filharmonie, odhalení pamětní desky a sochařského portrétu, přejmenování stadionu
- **16.00–20.00 Otevřený stadion** se Síní slávy
- **16.00 Maraton chrudimský** 16.00–19.00 hod. Ťopkova olympiáda
- **19.30 Koncert**
- **21.00 Promítání filmu** Zátopek

Pokud máte zájem zapojit se do běhu, ať už jste školy, firmy nebo jiné organizace, jednotlivci či skupiny, hlaste se na e-mailové adrese ptackova@chbeseda.cz nebo na tel. 603 115 874. Těšíme se, že poběžíte s námi. Za Ťopka i za Chrudim!

red

Noc literatury 2022

Městská knihovna Chrudim, Muzeum loutkářských kultur a Mlsný Pecivál vás zvou na Noc literatury, která se koná ve středu 21. 9. 2022. Z ukázek evropské literatury bude číst spisovatel a herec Ivan Kraus. První čtení proběhne v 18 hodin ve sklepení u Mlsného Pecivála,

další pak na terasách Muzea loutkářských kultur. Současní autoři, netradiční místa a známé osobnosti: to je tvář série veřejných čtení – Noc literatury. Projekt organizují Česká centra ve spolupráci s EUNIC Praha (Asociace národních kulturních institutů zemí EU), zahraničními ambasádami v České republice a nakladatelstvím Labyrint.

*Iveta Novotná,
Městská knihovna Chrudim*

150. výročí Sboru dobrovolných hasičů

Srdečně vás zveme na oslavy výročí založení Sboru dobrovolných hasičů města Chrudim, které se konají v sobotu 3. září na Resselově náměstí.

Program:

- **8.30 hod.** – slavnostní průvod městem (řadit se bude v Topolské ulici);
- **10.00 hod.** – oficiální část oslav za účasti představitelů města a hostů;
- **11.00 hod.** – žehnání nového praporu OSH Chrudim;
- **13.00 hod.** – soutěž mladých hasičů v požárním útoku.

Po celý den budou probíhat statické ukázky historické a moderní požární techniky, praktické ukázky hasičské zásahové činnosti a výstava techniky složek IZS (ZZS, PČR, BZS). Občerstvení po celý den zajištěno. Těšíme se na vás!

Jakub Morávek, starosta sboru

Nábor dětského aerobiku

Od září 2022 uvítáme nováčky již od čtyř let v našem oddílu aerobiku TJ Sokola Chrudim. Nabízíme rekreační i závodní pohybovou aktivitu pro každého, kdo má rád pohyb, hudbu, kamarády a společnou radost.

Pojďme vrátit děti z gauče od tabletů a mobilů ke sportu a týmovým zážitkům!

Těšíme se na všechny zájemce.

Více informací na: www.aktivnichrudim.cz, tel. 736 178 573.

za oddíl Kamila Kinclová

Vejšlapy KČT v září

sobota 3. září

Dožínky v Chrudimi
Sraz v 9 hod. před muzeem
Vedoucí: J. Tesař

středa 7. září

Široký Důl – Borová, 10 km
Sraz v 7.20 hod. na autobusovém nádraží,
odjezd v 7.36 hod.
Vedoucí: L. Popelková

sobota 10. září

Řečany – Chvalčovice, 12 km
Sraz v 8.25 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.42 hod.
Vedoucí: J. Brožek

středa 14. září

K Loučném, Labi, Haldě a Chrudimce, 11 km
Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.43 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

čtvrtek 15. září

Posezení v restauraci Alfa
od 16 hod.

sobota 17. září

Týden mobility – procházka městem, 4 km
Sraz v 8.45 hod. před infocentrem,
odchod v 9 hod.
Vedoucí: J. Tesař a K. Láznicka

středa 21. září

Mokrá Lhota – Luže, 13 km
Sraz v 7.25 hod. na autobusovém nádraží,
odjezd v 7.38 hod.
Vedoucí: E. Černotová
a V. Kubínová

sobota 24. září

Z Čeperky podél Opatovického kanálu, 9 km
Sraz v 8.30 hod na nádraží ČD,
odjezd v 8.42 hod.
Vedoucí: J. Kožený

středa 28. září

Krajinou Opatovického kanálu, 13 km
Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd 8.42 hod.
Vedoucí: J. Třasák

Chrudimská „nej“ (30)

Nejznámější chrudimský rodák – Josef Ressel

Nejznámější a asi také nejvýznamnější chrudimský rodák Josef Ressel a jeho dílo jsou stále předmětem zájmu laické i odborné veřejnosti. Témata vědeckých konferencí, přednášek a odborných publikací o J. Resselovi se ovšem v posledních letech mnohem více než jeho lodním šroubem zabývají jeho dalšími vynálezy – nejen např. lisovacím válcem, válcovým mlýnem, lisem na víno a olej, přístrojem na vyluhování barviv, pluhem s redukováným třením, mechanismem divadelního jeviště, parním vozem na přepravování osob, ale především těmi, které souvisely s lesnictvím. Odborné názory na Resselův lodní šroub se ostatně uzavřely již před mnoha lety. Lodní šroub, jak např. uvedl již v roce 1938 znalec díla J. Resslera Jan Vaněček, sice J. Ressel vynalezl svým vlastním důvtipem, byl však pouze „...jedním článkem v postupném vývoji praktického použití dávno známého Archimedova šroubu.“ Resselovi však patří přední místo mezi celou řadou průkopníků tohoto nového pohonu lodí za umístění šroubu na záď lodi mezi trup a kormidlo a také proto, že svůj vynález dokázal prakticky ověřit 3. srpna 1829 v Terstu na lodi Civetta.

Portrét J. Resslera: olej chrudimského malíře Františka Müllera. Sbírký Regionálního muzea v Chrudimi.

Josef Ressel se narodil v našem městě 29. června 1793 v domě čp. 124/1 v tehdejší (a také dnešní) Široké ulici v rodině Antona Hermanna Resslera, mýtného a výběrčího nápojové daně. Do Chrudimi se jeho rodiče (otec byl Němec a matka Češka) přistěhovali

dva roky před jeho narozením. O životě malého Josefa toho mnoho nevíme. Kromě toho, že byl pokřtěn v kostele Nanebevzetí Panny Marie, víme jen, že navštěvoval zdejší triviální školu a kapucín P. Donulus Kora ho připravoval na gymnazijní studia. Údajně se také (u svého otce, výborného houslisty, a ředitele kúru Václava Rikla) učil hrát na housle. Chrudim opustil natrvalo v roce 1806 a za dalších 8 let i jeho rodiče.

Za života J. Resslera do Chrudimi pravděpodobně nikdy nedorazily z rakouského Přímoří, kde (po studiích na gymnáziu v Linzi, dělostřelecké škole v Českých Budějovicích, vídeňské univerzitě a lesnickém učilišti v Mariabrunnu) působil jako lesní a námořní odborník, zprávy o jeho vynálezu lodního šroubu, o snaze prakticky ověřit jeho účinnost a posléze o jeho marných pokusech obhájit prioritu svého technického zlepšení pohonu lodí. Po jeho smrti (v noci z 9. na 10. října 1857 ve slovinské Lublani) se však jeho rodné město stalo hlavním ochráncem jeho odkazu.

Čtyři roky po jeho smrti byla na jeho rodném domě odhalena pamětní deska (při této příležitosti bylo jeho synovi Ing. Jindřichu Resselovi uděleno čestné občanství města) a v červnu 1924 byl chrudimské veřejnosti předán Resselův pomník předního českého sochaře Ladislava Šalouna. V roce 1863 bylo Resselovým jménem označeno prostranství za hlavním kostelem (v roce 1991 bylo po něm pojmenováno hlavní chrudimské náměstí), v letech 1870–1950 působil v Chrudimi podpůrný spolek Ressel, od konce 60. let 20. století má Resselovo jméno ve svém názvu i zdejší gymnázium (v jehož interiéru se nachází busta J. Resslera od akad. sochaře Jaroslava Brože a dva resselovské symboly, práce studentů hořické kamenické a sochařské školy) a konečně od 2. 7. 2011 má jeho busta od akad. sochaře J. Brože čestné místo v tzv. Chrudimském panteonu ve vestibulu Muzea čp. 85/IV. V Chrudimi proběhly také oslavy vztahující se k významným výročím Resslerova narození či úmrtí (především v roce 1893, 1957, 1993 a 2007).

Nemalou pomoc poskytlo naše město i Resselovým potomkům, mj. jeho synovi – technikovi a vynálezci Ing. Jindřichu Resselovi (1829–1884), a také pravnučkovi Ing. Rudolfu Resselovi (1902–1960) – na jeho hrobě v Pardubicích byla zásluhou města Chrudim v roce 2013 umístěna pamětní deska.

Chrudimské Regionální muzeum uchovává ve svých fondech celou řadu památek na J. Resslera, mj. dokumentaci jeho vynálezů, rodinnou i úřední korespondenci, ale také archiválie a fotografie související s uctěním jeho památky v našem městě, v Rakousku, Německu, Itálii, Slovinsku a Chorvatsku – mnoho z těchto dokladů představilo muzeum veřejnosti v rámci své výstavní činnosti (např. v roce 1957, 1983, 1993 a 2007). A v roce 2020 zřídil v Chrudimi v domě čp. 29/1 menší stálou expozici o J. Resselovi – tzv. RESSEL POINT – také pardubický spolek Ressel.

Pavel Kobetič

Chrudim včera a dnes

Tato fotografie z přelomu 40. a 50. let 20. století zachycuje místo dnešní kruhové křižovatky u hotelu Bohemia. Snímek patří do série sedmi snímků této lokality. Je na nich zachycen zděný plot kolem Wiesnerovy zahrady a obě brány s původní sochařskou výzdobou i protější domy na křižovatce ulic Husovy, Palackého a Masarykova náměstí, které ustoupily v 60. letech 20. století výstavbě hotelu Bohemia. Zděný plot i obě brány byly v souvislosti s rozšířením křižovatky také zbořeny a byla při tom zničena i část zahrady. Vzácný buk červenolistý zůstal zachován a roste v ulici dosud.

V pozadí je patrný dům čp. 313/IV v Čáslavské ulici, v němž má pobočku Československá obchodní banka. Za ním je ještě bytový dům čp. 684 a 685 /IV v ulici Československé armády. Vlevo je částečně vidět později zbořený dům čp. 53/IV.

Snímky zhotovil podle záznamu v muzejní evidenci Karel Sokol, významná osobnost chrudimského kulturního života minulého století.

Veronika Lánská, Regionální muzeum v Chrudimi

Na minutu s...

Milí čtenáři, během letních měsíců jsem měla řadu příležitostí přemýšlet o tom, co je to hrdinství a kdo je naplňuje: do myslí mi vstupovali ukrajinští vojáci i ukrajinské mámy, čeští, slovenští, italské hasiči, lidé pečující o své přestárlé rodiče, rodiče pečující o děti s postižením... Jako hrdinkou vnímám odvahu rozhodnout se přijmout těžký úkol či úděl. Hrdinům „všedního dne“ se nestavějí pomníky a přitom takové hrdinství není nějakou soukromou záležitostí, vnáší do života, do světa něco pevného, bez čeho by se společnost drotila.

V mém přemýšlení mne velmi obohatila kniha Dr. Edith Evy Egerové, jež nese název *Máme na vybranou*. V předmluvě ke knize je krásně popsáno, co je

to hrdinství: „*Hrdinství tkví spíš v našem celkovém nastavení, je souhrnem našich osobních a sociálních návyků, je to vlastně způsob života. Být hrdinou tak znamená být schopen účinně zasáhnout ve zlomových životních situacích, aktivně se postavit proti nespravedlnosti a pokusit se změnit svět k lepšímu... Takřka každodenně se setkáváme se situací, jež vyžaduje, abychom se zachovali jako hrdinové: abychom projevili laskavost a lidskost; abychom dokázali soucitit se svými bližními i sami se sebou; abychom v sobě i v druhých hledali jen to nejlepší; abychom uměli projevit lásku, a to i v těch nejkomplikovanějších vztazích; abychom hájili svobodu ducha.*“

Další knihou, kterou bych v této souvislosti chtěla doporučit vaší

pozornosti, je Bible. Je plná příběhů o hrdinech „všedního dne“, kteří přemohli svůj strach a pomohli tak i druhým, nepropadli manipulaci, měli soucit s potřebnými, činili správná rozhodnutí v těžkých podmínkách, obětovali svůj život pro druhé (mj. to jsou starozákonní příběhy Gedeona, Eliáše, Ester, Rút, evangelijní příběh Ježíšův...).

Tito hrdinové, bibličtí i současní, nám mají být ne nedostupným vzorem, ale inspirací k následování. Každý z nás se může stát hrdinou. Máme na vybranou.

Pán Bůh ať vám žehná.

Anna Lavická, farářka evangelické církve v Chrudimi

Místo pro vaši reklamu

Ceník inzerce a další podrobnosti najdete na adrese
www.chrudim.eu/zpravodaj

[Spolu-pracujeme.cz](http://www.spolu-pracujeme.cz)

KURKA
KAMENICTVÍ PRO OKRES CHRUDIM
oblíbená a spolehlivá firma ve Vašem regionu
Prodejna: PARDUBICE - Milheimova 2813

VÝROBA A MONTÁŽ HROBŮ ZE ŽULY A MRAMORU

Garantujeme nízké ceny - jsme přímí výrobci!

775 081 455
www.kamenictvi-kurka.cz

A na čem s námi v **Chrudimi** budeš spolupracovat **ty?**

www.spolu-pracujeme.cz

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA 211
MINISTERSTVA VNITRA ČR

Získejte

až **1500** Kč
na ochranné sportovní pomůcky

až **8000** Kč
na očkování pro čtyřčlennou rodinu

kompletní přehled na

www.211.cz

Přihlaste se k nám do **30. září 2022**

Klientské centrum

Chrudim - Novoměstská 960

Chrudimský zpravodaj

č. 9/2022. Vychází 1. září 2022
Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydává město Chrudim,
Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim I,
IČO 270 211, DIČ CZ 00270211.
Redakce: Sylva Drašnarová, Aleš Prokopec.
Telefon redakce: 469 657 147,
e-mail: zpravodaj@chrudim-city.cz.

Redakční rada: Sylva Drašnarová, Richard Herbst, František Chmelík, Pavel Kobetič, Petr Lichtenberg, Aleš Nunvář, František Pilný, Aleš Prokopec, Jana Stehliková, Pavel Štěpánek.
Jazyková úprava: Bohumila Novotná. Autor příspěvku odpovídá za věcnou a jazykovou správnost. Redakce neručí za obsah příspěvků externích dopisovatelů.

Náklad 11 000 výtisků.
Grafický návrh Markéta Steinert.
Předtisková příprava a tisk
fronte s. r. o., Sezemice.

Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod značkou MK ČR E 11846.
Vychází 1x měsíčně. Distribuce zdarma do všech domácností na území města Chrudimě.
Přetisk povolen pouze se svolením vydavatele.
Uzávěrka čísla 10. srpna 2022.